

СВЕТСКИ ДАН БЕЗ ДУВАНСКОГ ДИМА

31. мај 2015. године

Зауставимо незакониту трговину дуванским производима

Светска здравствена организација (СЗО) сваке године, 31. маја обележава Светски дан без дуванског дима, залажући се за ефикасну политику за смањење конзумирање дувана, јер су здравствени ризици повезани са употребом дувана.

Ове године кампања је под слоганом: „**Зауставимо незакониту трговину дуванским производима.**“ Незаконита трговина дуванским димом је велики глобални проблем који се односи на здравствене, правне и економске аспекте, руковођење и корупцију

Циљеви кампање Светског дана без дувана 2015. године

- Подизање свести о последицама по здравље људи изазваних незаконитом трговином дуванским производима, посебно код младих и становништва са ниским приходима, којима су ови дувански производи приступачнији због ниске цене.
- Указивање на чињеницу да незаконита трговина дуванским производима подрива постигнуте резултате заштите и њених програма, политику контроле дувана и мере као што су пораст пореза и цене дуванских производа, сликовна упозорења и др.
- Приказ примера укључености дуванске индустрије у незакониту трговину дуванским производима.
- Истицање како је након незаконита трговина дуванских производа средство за гомилање великог богатства криминалних група које служи за финансирање других активности организованог криминала, као што су трговина дрогом, људима и оружјем и тероризам.

- Промовисање ратификације, приступање и примена Протокола о елиминацији незаконите трговине дуванским производима од стране свих потписница Оквирне конвенције о контроли дувана СЗО и његовог ступања на снагу активним учешћем свих релевантних актера.

У Србији и даље пуши 35% становништва старијих од 15 година и већ годинама уназад употреба дувана је један од најзаступљенијих фактора ризика по здравље, посебно за срчани удар, обољења периферних крвних судова, повишеног крвног притиска, шлога, опструктивних болести плућа, рака плућа, гркљана, уста и других обољења.

Кључне поруке СЗО за јавност у свим државама света

- Незаконита трговина дуванских производа је штетна за ваше здравље и ваше интересе из следећих разлога:
- Незаконити дувански производи су лако доступни младима и подстичу њихово експериментисање са употребом дувана. Такви производи такође стварају заблуду код младих корисника дувана и обмањују их јер немају здравствена упозорења и чак у неким случајевима деца се регрутују за незакониту продају ових производа.
- Незадовољена трговина дуваном јача корупцију и слаби добро управљање државом.
- Дуванске компаније могу користити пропусте у системима управљања контролом дувана и одобравати недозвољену трговину дуванским производима.

Зато СЗО позива на акцију политичаре, јавност и академску заједницу у борбу против ове незаконите појаве.

Позиви на акцију

За политичаре

- Политичари треба да схвате да незаконита трговина дувана, не само да увећава глобалну епидемију коришћења дувана и доводи до других штетних последица по здравље, него има и нежељених последица кроз финансирање организованог криминала, укључујући дрогу, трговину људима, оружјем, као и тероризам.
- Неопходна је ратификација Протокола за заустављање незаконите трговине дуванским производима као одговор на финансијске, правне и здравствене последице настале због недовољне трговине дуванским производима.

За јавност

- Становништво треба да препозна негативне здравствене, економске и социјалне утицаје незаконите трговине дуванским производима и њихову повезаност са организованим криминалом у трговини људима и дрогом.
-
- Становништво треба да учествује у кампањи за обележавање Светског дана без дуванског дима и активностима у којима је циљ подизање свести о проблему дувана. Ове активности бе требало да укључе и медије ради ширења порука и савета које ће покренути државе и СЗО у сузбијању незаконите трговине дуванским производима.

За академску заједницу

- Академске институције бе могле да предузму истраживања на тему незаконите трговине дуванским производима тако да и даље документују штетне утицаје дувана, а у исто време да истичу корисне ефекте на здравље ако би држава финансирала контролу криминалних активности кроз сузбијање трговине незаконитим дуванским производима
- Једна од области истраживања би могла бити улога дуванске индустрије у пружању подршке наконитој трговини дуваном.